

Entrevista al conseller d'Administració Pública de la Generalitat valenciana

“¿Minyons? Això era una altra història”

Emèrit Bono (Sagunt, 1940), catedràtic d'Economia Aplicada i titular de la conselleria d'Administració Pública des del 1989, obligació que combina amb les funcions de portaveu del Consell. Va presidir la Caixa d'Estalvis de Sagunt i va ser vice-rector de la Universitat de València.

És moda entre els membres del govern tenir aparell de música al despatx, senyor conseller?

—¿Moda? ¿Qui són?

—D'entrada, recorde Garcia Reche, i potser algun altre.

—Jo el tinc des de fa tres anys. Des que vaig arribar. Que jo sàpia no és moda. Ni tan sols sabia que Garcia Reche en tenia un.

—¿Creu que podré transcriure l'entrevista amb la música de fons?

—Sí perquè abaixaré el volum. Ara li posaré... ¿Què vol que li pose?

—Al seu gust, conseller. ¿S'amenitza —o s'harmonitza— generalment?

—Jo fa molts anys que treballo amb música. Escoltant-ne, vull dir. De fons. També ho faig a casa. Sóc un melòman claríssim que assisteix als concerts sempre que les obligacions li ho permeten.

—¿Té dots d'interpretació?

—Per desgràcia no tinc coneixements musicals; només tinc la passió de sentir la música i la capacitat d'estimar-la.

—En canvi, quan fa de portaveu del govern sí que fa la impressió que interpreta eloqüents partitures.

—No solc interpretar: explique. La interpretació de què vostè parla està, possiblement, vinculada als meus gestos personals, que, per altra part, crec que formen part de la nostra forma de ser... mediterrània i tal.

—¿Què és més agradable, el treball de conseller d'Administració Pública o el de portaveu del Consell?

—Depèn. Els de l'administració solen ser temes complicats. No estan en la mateixa sintonia que els del portaveu del Consell. Però, en canvi, solen ser també més fàcils, en el sentit que com a portaveu tens més responsabilitat perquè has de precisar coses molt concretes. I a voltes no les saps precisar. I no utilitzes les paraules idònies. I això ja

passa. I t'envaeix una certa angoixa.

—¿Vostè pateix molt en aquestes comparacions?

—A voltes sí. No pel que he de dir, que sé què he de dir, sinó pel fet de no trobar les paraules idònies.

—És terrible. ¿És una ironia de la vida, o és la vida en si, que un ex-comunista haja acabat de supercomissari de policia?

—No sé si és la ironia de la vida, encara que segurament sí, però en tot cas és el compliment d'objectius polítics definits. Tant els ex-comunistes, com qualsevol altra persona d'esquerra o nacionalista d'esquerra, sempre hem pensat en la policia autònoma com un objectiu. Per tant, complir aquesta fita em sembla important.

—Explique'm una cosa: ¿la policia és autònoma o autònoma?

—Autònoma... diríem, en el sentit funcional. Com vostè sap és una unitat de la policia nacional adscrita, que orgànicament depèn del Ministeri de l'Interior i funcionalment de la Conselleria d'Administració Pública, o siga de la Generalitat valenciana.

—Segons l'Estatut, la policia havia de ser autònoma i no autònoma, ¿no?

—L'Estatut, si no recorde malament, parla de policia autònoma.

—Però en crear una llei que regularia aquesta policia autònoma, automàticament és convertia en autònoma.

—Efectivament. Automàticament. Es podia convertir en autònoma. Però també pot dir-se autònoma. No veig per què no.

—No seria la mateixa cosa, ¿no?

—¿No? Bé, no és la mateixa cosa quant al contingut, perquè orgànicament, si fóra autònoma, dependria totalment, funció i organicitat, de l'administració autònoma.

—Es la impressió que feia. ¿Per què ho han fet així i no d'una altra manera?

¿Per inconvenients econòmics o per falta de voluntat?

—Home, podríem no haver fet la policia autònoma. Pregunte vostè als catalans si ells, després de la Llei Orgànica del 1986, de Forces i Cossos de Seguretat...

—No tindrà complex d'Èdip, ¿veritat?

—No, no en tic. Cap. És que jo sé ells què pensen. Si ells hagueren fet la llei de policia després, i no abans del 86, com els bascos, segurament, no l'haurien feta igual. Haurien triat aquest model. Ho dic perquè conec algunes opinions sobre el tema. Aquesta llei permet la possibilitat de subscriure un acord amb el ministeri i tenir una unitat adscrita, perquè les funcions són pràcticament iguals.

—Quan vostè deia que la policia autònoma tindria les mateixes competències que la nacional, en realitat volia dir que eren la mateixa policia, ¿no?

—Jo no he dit mai això. Mire vostè, la millor cosa és apel·lar a la llei per veure què hi ha darrere.

—D'acord. Anem a la gènesi: ¿per què s'ha renunciat a crear-la de nou?

—És que no s'hi ha renunciat. Després de la llei del 86, les comunitats amb capacitat de creació de policia autònoma podien desenvolupar l'objectiu a través d'una unitat adscrita a la comunitat. Una o dues, o les que siguen necessàries amb el temps. Amb funcions, diríem, exactament iguals que les d'una policia autònoma: les pròpies de la comunitat. Les que dictamine la Generalitat, a part del tema de la protecció d'edificis i personal.

—Mirem les funcions concretes, si no li fa res.

—Segons la llei orgànica, aquest cos de policia adscrita autònoma... autònoma, si vostè vol la precisió, ha de vetllar pel compliment de les disposicions i ordres singulars que dicten els òrgans de la comunitat autònoma, en aquest cas la nostra.

—I això, en funcions concretes, ¿què vol dir?

—Tot. Potser tot.

—*¿Però serà tot?*

—Estarà d'acord amb les nostres possibilitats, perquè amb 257 persones que la integren, el nombre és curtet, no es pot fer tot. Hem d'ampliar-ho, ja en som conscients, d'això. La nostra pretensió és aplegar quasi als 500, com a mínim.

—*¿Quasi?*

—A través de l'experiència concreta podrem dictaminar amb precisió quants en necessitem, si menys o més de 500. L'experiència ens ho dirà. Com ens dirà moltes coses pel que fa al funcionament de la nostra policia, si és adequat o no. Perquè nosaltres hem firmat un acord amb el Ministeri de l'Interior per tres anys, i al cap d'aquest temps haurem de decidir si ens convé o no seguir aquesta línia. De fet, als dos primers anys ja podem discutir si és acceptable el model triat o no.

—*¿Per què no s'ha triat el model ex novo?*

—Perquè aquest model és més interessant per a nosaltres en termes de l'experiència. El model *ex novo* costa anys: crear una escola de policia, impartir les classes, la preparació física, fer la selecció... i al cap d'uns quants anys és quan es posa en marxa. I comença a ser operativa encara alguns anys després, com s'ha vist en l'experiència basca i catalana.

—*És una decisió econòmica, per tant.*

—És més barat, òbviamment. Paguem el cinquanta per cent cadascú.

—*¿Quin dia s'estrena la policia?*

—D'ací a mes i mig o dos mesos.

—*I en concret, ¿quines missions tindrà per a aquest dia?*

—Bé, és un tema que haurem d'estudiar encara. Hem de veure quines són les prioritats. Perquè si comptarem amb molts efectius, faríem una distribució entre el medi ambient...

—*A priori no tenen funció.*

—A priori, la Generalitat i les Corts estaran guardades per la policia autònoma.

—*Custòdia d'edificis, bàsicament.*

—Exacte. Instal·lacions concretes, que fins ara guardava la Guàrdia Civil o la Policia Nacional. Algunes oficines de la recaptació d'Hisenda, per exemple, a Castelló i Alacant.

—*¿I les funcions medioambientals que ha insinuat?*

—Això és un projecte que necessita preparació. Així com la Guàrdia Civil sí que té experiència en aquest àmbit, la Policia Nacional no en té. O no en té tanta. Aleshores, la unitat haurà de preparar-se en aquesta direcció. Primer, una certa

preparació tècnica, i després, una col·laboració amb els propis serveis medioambientals de la guarderia.

Per una altra banda, també podrà col·laborar amb les policies locals, en actuacions puntuals referides a qüestions autònòmiques.

—*¿Quines?*

RAFA GIL

“Encetem aquest model de policia i veurem com va. I si ens interessa, ja farem les remodelacions pertinents.”

—Des de la Llei d'Espectacles a totes aquelles que requereixen aquesta presència. De la mateixa manera que podrà col·laborar també amb la policia pròpia de l'estat o amb altres cossos de seguretat com és la Guàrdia Civil. I aquest és un tema d'interès: aquest acord firmat amb el ministeri implica també la creació d'una Junta de Seguretat de la Comunitat Valenciana, que és un instrument de co-

RAFA GIL

“És racional que l'AVE, que és una espècie de metro europeu, vaja al llarg del corredor mediterrani.”

ordinació de les actuacions globals de les forces de seguretat de tota la comunitat. Hi haurà un comandament únic format pels tres governadors, i òbviamment el delegat del govern, el conseller d'Administració Pública, el director general de Protecció Ciutadana, el secretari general de la conselleria de Medi Ambient i la direc-

tora general de Justícia. Aquesta junta, alhora, pot tenir el suport d'una comissió tècnica formada entre els diversos cossos de seguretat, a la qual se li pot encarregar l'elaboració d'estratègies, plans d'actuació o coordinació. Això és molt important perquè augmenta la capacitat d'actuació de la policia autònoma.

—*¿Les altres comunitats autònomes no tenen aquesta junta?*

—Tenen la possibilitat de fer-la, però encara no existeix.

—*¿És pel model que han triat que no existeix?*

—No, es pot fer amb qualsevol model. Ho poden fer totes les comunitats que els seus estatuts admeten la regulació d'una policia pròpia.

—*¿Com es distribueixen els 257 membres de la policia autònoma pel País Valencià?*

—Si no recorde malament, en van 52 a Castelló, 52 a Alacant i la resta a València.

—*¿Quantes dones hi ha entre els 257 agents?*

—Sis, em pareix. Poquetes.

—*¿Hi ha algun impediment legal perquè no n'hi haja més?*

—Cap. S'ha fet una selecció amb criteris tècnics, psicotècnics, etcètera, i s'hi ha presentat qui ha volgut presentar-se.

—*La policia local ha denunciat que això no és com vostè diu.*

—És que la llei orgànica, ara com ara, restringeix aquesta possibilitat solament al cos de policia nacional.

—*¿Però el precepte és modificable?*

—Sí.

—*¿A partir de quan?*

—A partir d'una certa remodelació en la formació, inclús, dels mateixos policies locals.

—*Que en temps vol dir...*

—Dos o tres anys, màxim. Precisament aquests dies he estat discutint aquest problema amb el secretari d'estat, Rafael Vera. Buscarem fórmules conjuntament per veure com podem articular-ho.

—*Sobretot perquè els representants sindicals de la policia nacional es queixen d'aquests models de policia autònoma, ja que creen un dèficit d'agents en el seu cos, calculat ara mateix en 6.000.*

—Sí, es queixen, però jo no entre en aquesta polèmica. Si nosaltres assumim el 50% del cost, alliberem l'estat en un 50% perquè es puguin crear les places que són deficitàries en la Policia Nacional.

—*¿Quant cobra un policia autònom ras?*

—Cobra directament pel Ministeri de l'Interior.

—*¿La Generalitat paga al ministeri i el ministeri paga els agents?*

—No, ells paguen els agents i nosaltres ens fem càrrec dels edificis, el manteniment...

—*¿No podem saber quant cobra un agent?*

—Sí, igual que un policia nacional.

—*¿Ni més ni menys?*

—Ni més ni menys quant a sou.

—*¿Hi ha altres incentius?*

—Es clar. És un tema que estem estudiant. Incentius de productivitat, dietes...

—*I això, ¿quant pot representar mensualment en una nòmina?*

—S'ha de precisar tècnicament.

—*Però vostè és un as de l'economia, i pot fer una aproximació fiable.*

—Bé, 25.000 pessetes. Més o menys.

—*¿Per què no s'ha recuperat la nomenclatura de la policia foral valenciana, els minyons?*

—*¿Minyons? Això era una altra història.*

—*Els Mossos d'Esquadra també eren una altra història.*

—Sí, però tenien una tradició. Ací s'ha perdut la memòria històrica dels Minyons.

—*Era una bona ocasió per a recuperar-la, ¿no?*

—Però si fa més de dos-cents anys... ¡Llargos!

—*Segons el que diu, tampoc era necessari recuperar la Generalitat.*

—És que l'autonomia, l'hem recreat, no s'equivoque vostè. No té molt a veure amb el que teníem abans. No teníem la tradició estatutària d'altres comunitats, encara que durant els anys trenta ja començava a promoure's.

—*Més al meu favor. Era el moment de recrear els minyons.*

—Potser, jo no dic que no. En algun moment algú ho va plantejar, però es va desestimar.

—*Això contribueix a la despersonalització de la policia autònoma.*

—*¿Vostè creu que un senyor del carrer sap què és un minyó?*

—*Si férem una enquesta sobre què és un policia autònom, potser ens podríem sorprendre en la mateixa proporció.*

—No és cert. Si dius "policia", segur que ho saben.

—*O siga, s'ha fet així per evitar la desorientació civil.*

—No, és que la modernitat també implica que no hàgem de caure necessàriament en conceptes històrics que no tenen virtualitat.

—*Es a dir, s'ha actuat buscant la modernitat.*

—És que amb el nom de minyons la gent ho entendria difícilment.

—*Amb el mateix uniforme que la policia nacional, la gent tampoc ho té fàcil.*

—És que això no ho podem fer d'una altra forma. La Llei Orgànica de Forces i Cossos de Seguretat ho diu així. No és per capritx. Si vostè vol veure que l'uni-forme contribueix a la confusió,...

—*No és que jo ho vulga, senyor conseller.*

—Bé, si tingueren un uniforme distint, doncs millor, però si la llei orgànica ho impossibilita, deixem-ho com està. No és

—Ja ho sé, però en el termini d'uns anys podrem donar-li la textura pertinent per anar a un model policíac de la pròpia comunitat, específic i nostre. Aplegar inclús a fer la llei per regular-la.

—*Entre les funcions de la policia autònoma valenciana, ¿hi haurà la custòdia de les vies de l'AVE?*

—Home, si fóra necessari, també ho faríem. No amb 257 agents, evidentment.

—*Per la seua visió prospectiva, ¿creu que serà necessari?*

—La meua posició personal és molt clara en aquesta qüestió. El corredor mediterrani és un dels vectors de transport més intens que hi ha a Espanya, i en aquesta direcció crec que és racional que l'AVE, que és una espècie de metro europeu, hauria d'anar al llarg d'aquest corredor.

—*¿Lamentaria que no fóra així?*

—Ho lamentaria.

—*¿Fins a quin punt?*

—Home, ¿vostè què vol, que m'autoflagele?

—*Déu me'n guard, conseller. Només volia saber fins on defensaria la causa.*

—*¿És que fa uns plantejaments!*

—*Vostè va dir que Borrell no volia l'AVE per València perquè ell era de Lleida, ¿no?*

—Jo no vaig dir això exactament. Jo, irònicament, després de dir que Josep Borrell defensava unes posicions en funció d'un suposat comentari, que no decisió, fet en un

consell de ministres fa uns anys, vaig afegir que si l'AVE anava per Saragossa i Lleida, era lògic que a Borrell li interessara, ja que ell és de Lleida. Però amb una certa ironia, tal com li ho dic a vostè ara.

—*¿És cert que quan va entrar al PSPV-PSOE vostè es va afaitar aquelles patilles jòniques —o dòriques, no recorde l'estil concret— que esgrimia durant la transició? ¿Les recorda?*

—Efectivament, les recorde. I no me les vaig afaitar quan vaig entrar al PSPV-PSOE. Això és un signe de moda en cada moment, i en els anys setanta es duien patilles llargues, i en els vuitanta es van deixar de dur. Llevar-me-les va ser un toc personal. No va ser per disciplina de partit, com vostè pensava.

El guardià del temple

Aquest home va emergir en un portal de la intersecció de Marx i Jesús, i va realitzar l'apostolat segons el document de Liorna. No només les seues patilles i bigot van tenir la morfologia de les èpoques: també el seu interior. Hauria pogut propagar la paraula d'un déu sintètic en la terra, però la trompeta del prospectivisme el va consagrar a l'hermenèutica de Lerma, les revelacions del qual tradueix als mortals, i a la creació dels guardians del seu temple.

el tema fonamental. Potser, per a una visió de modernitat retrospectiva sí que és fonamental, però jo estic per la modernitat prospectiva. I perdone. A part que hi ha signes evidents que la singularitzen, com l'escut...

—*Però has d'estar damunt d'un agent per a detectar-los.*

—Sí, evidentment. No es veu massa.

—*¿La indumentària és definitiva o quan expiren els acords amb el ministeri es pot remodelar?*

—Es podria remodelar. Com es podria remodelar el mateix model. Encetem aquest model i veurem com va. I si es revela operatiu i ens interessa, ja farem les remodelacions pertinents. Inclús aniríem més enllà de la indumentària, que a vostè sembla que li preocupa...

—*Em sorprèn que es vulga vendre un producte nou amb l'embolcall vell.*

Miquel Alberola